

חוק רומני מס' 165/2013 "האמצעים להשלמת הליך הפיצוי בצורת השבת בעין או שווה ערך, במקרה של מקרקעין שהוחרמו בצורה פוגענית במהלך המשטר הקומוניסטי של רומניה", התקבל בפרלמנט ב-61 באפריל, 2013

ונכנס לתוקף ב-02 במאי. החקיקה חוקקה בתגובה לפסק דין של בית הדין האירופי לזכויות אדם משנת 2010, שהורה לרומניה לתקן את הכישלון המערכתי שלה בטיפול בתביעות ולפסוק החזר ופיצוי בזמן. החוק החדש קובע סוכנויות, תהליכים ומועדים חדשים כדי להאיץ את ההשבה והפיצוי בגין תביעות רכוש פרטי ורכוש משותף קיימים. היא עוברת מתשלום פיצויים במניות קרן הנכסים להנפקת נקודות שניתן להשתמש בהן לרכישת נכס שנמכר במכירה פומבית או לפדות במזומן.

נייר עמדה זה של ארגון ההשבתה היהודית העולמית (WJRO) סוקר את החקיקה ודן במגבלות שיש לטפל בהן בתיקוני חקיקה או באמצעות תקנות היישום. הפרלמנט ביטל הוראות מסוימות בעייתיות מאוד מטיוטות קודמות, כמו הגבלה המוצעת על פיצויים. עם זאת, החקיקה עדיין מכילה מספר הוראות בעייתיות שיש לטפל בהן:

• החקיקה משנה באופן בלתי הוגן את שיטת קביעת הפיצויים באופן ש יביא לפיצוי נמוך משמעותית.

• כישלון החוק לסב בתביעות מסודרות שלא הושלמו סופיות בגלל חוסר מעש ממשלתי יגרום לעיכובים נוספים ולהפחתת פיצויים ניכרת.

• החוק קובע מועד ארוך מדי ליישוב תביעות שכבר נרשמו בנציבות הפיצויים המרכזית.

• תובעים המבקשים לפדות את נקודות הפיצוי שלהם במזומן יהיו נתונים לעיכוב בלתי סביר ללא ריבית או התאמה לאינפלציה.

• המועדים לתובעים לספק תיעוד משלים הם קצרים מדי ואינם התחשבות בעיכובים בהשגת מסמכים מגופים ממשלתיים.

• החוק יכול לאפשר למכירה פומבית של רכוש הכפוף לתיקים תלויים ועומדים בבית המשפט. • העיכוב של עשר שנים בהעברת נכסים בשימוש הציבור הוא ארוך שלא לצורך. • החוק שומר על אי בהירות לגבי החלתו על החרמות מתקופת השואה.

בנוסף, WJRO-הקורא לפרלמנט להעביר חקיקה לטיפול בסוגיות החשובות הבאות שאינן מטופלות בחוק מס' 165/2013:

• מתן השבה ו/או פיצוי לקהילה היהודית עבור יהודים חסרי יורשים

רכוש שהוכרז כממלכתי

• לפצות מיעוטים דתיים ולאומיים על מבנים שהולאמו ו
נהרס באופן תואם את הפיצוי שנפסק ליחידים עבור מבנים כאלה לפי החוק הקיים.

• להבהיר תחומים ספציפיים של אי בהירות בדיני ההשבה הקיימים.
• לקבוע תקופה חדשה ליחידים להגשת תביעות להשבת רכוש פרטי, וכן
לאשר הגשת תביעות רכוש קהילתי חדשות כאשר פרשנויות משפטיות שגויות של הממשלה מנעו
תביעות או רישומים של הנכסים לא היו זמינים במהלך תקופת התביעות.

• להגביל את התמריצים לרשויות המקומיות לעכב העברת נכסים באמצעות ערעור
החלטות השבה.

על אף הצורך לתקן את החקיקה, WJRO-המכיר בכך שהחקיקה, אם מיושמת כהלכה, עשויה להאיץ את
פתרון תביעות רכוש. החקיקה קובעת מועדים צפופים מרובים עבור סוכנויות מדינה וישויות מקומיות ומחוזיות.
WJRO קורא למעורבות פעילה ומתמשכת של ממשלת רומניה כדי לפקח ולהבטיח ציות של כל הישויות
הממשלתיות הרלוונטיות לחקיקה. WJRO-הגם מעודד את הממשלה לעשות זאת

לאכוף אי ציות של כל גורם ממשלתי לחוק באמצעות הסנקציות הקבועות בפרק החמישי לחוק.

רקע כללי

א. חקיקה קודמת

החל משנות ה-09, רומניה העבירה שורה של חוקים להשבת רכוש פרטי וקהילתי וכתוצאה מכך תהליכים
מורכבים שלעיתים חפפו או סותרו ולא נאכפו ביעילות.

לאחרונה, ביקש חוק מס' 247/2005 להתאים את ההליכים המנהליים בחוקים קודמים להשבת רכוש מסוגים
שונים. כאשר לא ניתן היה להחזיר רכוש, החוק קבע פיצוי "צודק והוגן" המבוסס על שווי שוק תוך שימוש
בסטנדרטים בינלאומיים. הפיצוי אמור היה להיות משולם מקרן נכסים שזה עתה הוקמה (Proprietatea
Fondul) המורכבת ממניות של חברות מסוימות בבעלות ממשלתית. החוק הקים את הרשות הלאומית
להשבת רכוש ("ANRP") ואת הוועדה המרכזית לפיצויים. הוועדה המרכזית לפיצויים הופקדה על עיון וטיפול
בכל החלטות התביעות שהתקבלו ברשויות המקומיות.

עיכובים ברישום קרן הנכסים לשוק מוסדר הגבילו את יעילותה כאמצעי למתן פיצויים. פקודת חירום מס'
81/2007 אפשרה לזכאי קרן הנכסים לקבל עד 500,000 ליי רומני במזומן, והשאר ישולם במניות.

אפשרות זו הושעתה אז בפקודת חירום מס' 62/2010 עקב בעיות תקציביות.

רומניה, יחד עם ארבעים וחמש מדינות נוספות, אישרו את הצהרת טרזין על נכסי עידן השואה ונושאים קשורים בסיום ועידת נכסי עידן השואה בפראג ב-03 ביוני 2009.

ההכרזה הכירה בחשיבות החזרה או מתן פיצוי עבור רכוש שנלקח מקורבנות השואה. ההצהרה "ציינה" את החשיבות של השבת מקרקעין קהילתיים ופרטניים שהיו שייכים לקורבנות השואה ולקורבנות אחרים של רדיפות הנאצים". יתרה מכך, ההכרזה "ציינה" כי ההגנה על זכויות הקניין היא מרכיב חיוני בחברה דמוקרטית ושלטון החוק, [הכירה] בנזק הבלתי-מדוד שנגרם ליחידים ולקהילות יהודיות כתוצאה מתפיסת רכוש שלא כדין במהלך השואה. (שואה), [והכיר] בחשיבות ההשבתה או הפיצוי של החרמות הקשורות לשואה שנעשו בתקופת השואה בין השנים 1933-45 וכתוצאה המיידית שלה".

ההכרזה הדגישה את החשיבות של טיפול בתביעות רכוש פרטי של בעלים לשעבר, יורשים או יורשים באמצעות השבת או פיצוי "באופן הוגן, מקיף וללא אפליה". המדינות המשתתפות קראו להליכי פיצויים ופיצויים "מהירים, פשוטים, גישים, שקופים, ולא מכבידים ולא יקרים על התובע הפרטי".

ג. הנחיות ושיטות עבודה מומלצות

ב-9 ביוני 2010, ארבעים ושלוש מדינות, כולל רומניה, אישרו את ההנחיות והשיטות הטובות ביותר להשבת ופיצוי של מקרקעין (מקרקעין) שהוחרמו או נתפסו באופן אחר על ידי הנאצים, הפשיסטים ומשתפי הפעולה שלהם במהלך השואה (שואה) עידן בין 1933-1945 כולל תקופת מלחמת העולם השנייה ("הנחיות ושיטות עבודה מומלצות"). ההנחיות והשיטות המומלצות מאששות מחדש את הצהרת טרזין, מזהות עקרונות ומספקות כללים מפורטים למדינות להחיל בחקיקה ובתהליכי התביעות שלהן להשבת רכוש.

ההנחיות ושיטות העבודה המומלצות מכירים בנזק הבלתי ניתן למדידה ליחידים ולקהילות כתוצאה מהחרמת רכושם ומציינים כי ההגנה על זכויות הקניין היא "מרכיב חיוני של החברה הדמוקרטית ושלטון החוק".

ההנחיות והשיטות המומלצות דורשות החזר כספי כ"תוצאה המועדפת". כאשר החזר כספי לא אפשרי, ההנחיות והשיטות המומלצות דוחקות בפתרונות אחרים, לרבות "החלפת רכוש שווה ערך או תשלום פיצוי הוגן והולם באמת".

ההנחיות והשיטות המומלצות מדגישות את החשיבות של גישה יעילה, פתוחה והוגנת
תהליך:

תהליכי השבת הרכוש והפיצוי, לרבות הגשת תביעות, צריכים להיות נגישים, שקופים, פשוטים, מהירים, לא מפלים, בין היתר על ידי עידוד פתרונות להתגברות על דרישות האזרחות והתושבות, ואחידים בכל מדינה נתונה. הליכי השבה ופיצויים אינם צריכים להיות כפופים לעלויות מכבידות או מפלות עבור תובעים.

בנוסף, "ההחלטות צריכות להיות מהירות ולכלול הסבר ברור של הפסיקה". ההנחיות ושיטות העבודה הטובות ביותר גם קוראים לפתרון סופי מהיר של תביעות מסודרות: "העברת הבעלות על הנכס או תשלום הפיצויים צריכים להתבצע באופן מיידי".

ד. פסק דין פיילוט של בית הדין האירופי לזכויות אדם

ב-21 באוקטובר 2010, בית הדין האירופי לזכויות אדם הוציא פסק דין פיילוט, החל על כל המקרים הדומים, בעניין מריה אטנאסיו ואחרים נגד רומניה, וקבע כי חוקי השבת הרכוש הפרטי הרומני מפרים את האמנה להגנה על זכויות האדם והיסודות. חירויות. בית המשפט קבע כי הימנעותה של רומניה להשיב לתביעות שיבוש שהוגשו על פי החקיקה הקיימת הפרה את זכות הגישה לבית משפט (סעיף 1 § 6 לאמנה) וכי אי מתן פיצויים למבקשים מפר את הזכות להנאה בשלום מרכושם. (סעיף 1 לפרוטוקול מספר 1 לאמנה).

אתנסיס בגיל 23, 32.

בית המשפט מצא כי החקיקה המורכבת של רומניה הביאה לפרקטיקה שיפוטית לא עקבית ולחוסר ודאות משפטית לגבי פרשנות החוקים. תְּעוּדַת זְהוּת. הנציבות המרכזית לפיצויים, המופקדת על טיפול בתביעות, חסרה משאבים ולא הייתה לה הגבלת זמן לטיפול בתביעות. תְּעוּדַת זְהוּת. בית המשפט הגיע למסקנה כי "ברור מהמקרה הנוכחי שחוסר היעילות של מנגנון הפיצויים וההשבה ממשיכה להוות בעיה חוזרת ונשנית ברומניה". תְּעוּדַת זְהוּת. בגיל 36.

בית המשפט הורה לרומניה לשנות את החקיקה שלה בתוך שמונה עשר חודשים ממועד הפיכת פסק הדין לסופי (12 בינואר 2011). כל שאר התיקים הדומים נגד רומניה נדחו לאותה תקופה של שמונה עשר חודשים. תְּעוּדַת זְהוּת. ב-34-44.

II. החקיקה החדשה (חוק מס' 165/2013)

הפרלמנט הרומני העביר את חוק מס' 165/2013 בתגובה לפסק הדין של בית הדין האירופי לזכויות אדם.

החקיקה שומרת על העיקרון של מתן השבת רכוש שהוחרם בתקופת המשטר הקומוניסטי ופיצוי מלא כאשר השבת רכוש אינה אפשרית.

אומנות. 1.(2)-(1) § 1

א. תהליך השבה

נכסים זמינים: החוק קובע תהליך בן עשרה חודשים עם מועדים ספציפיים עבור (1) ועדות מקומיות לפיתוח דו"ח על הקרקעות החקלאיות והיערות שעלולים להיות כפופים להשבה, (2) מחוזות לטבלת הדו"חות, ו-3) סוכנות תחום המדינה וה-PRNA

להשתמש בטבלאות לפתיחת הליכים משפטיים לייעד נכסים להחזר בעין או למכירה במכירה פומבית למקבלי נקודות פיצוי. אומנות. 5-6. החוק משעה את כל ההליכים המנהליים הקיימים בתביעות השבת רכוש הנוגעות לקרקעות חקלאיות ויערות עד לפתחו של הוועדות המקומיות. אומנות. 7.

טבלת תביעות נותרות: בתוך ארבעה חודשים ממועד כניסת החוק לתוקף, על ועדות המקרקעין המקומיות לפרט את יתר בקשות ההשבה, על מנת לקבוע מהו הקרקע הנדרשת להשלמת הליך ההשבה. אומנות. 8. עד ליום 1 במרץ, 2014 על מרשם המקרקעין הלאומי וסוכנות הפרסום למקרקעין לפתח דו"ח של התביעות העומדות על הפרק ועל הקרקע הפנויה. אומנות. 10.

מועד אחרון להשבה: החוק קובע מועד אחרון ל-1 בינואר 2016 לפתרון כל בקשות ההשבה עבור קרקע חקלאית ויערות. בתוך 30 יום ממועד המועד, רשאי אדם שתביעתו לא נפתרה להגיש תביעה בבית המשפט. אומנות. 11.

נכס חלופי: אם לא ניתן להחזיר קרקע חקלאית או יער, החוק מחייב להציע לבעלים לשעבר או ליורשים נכס חלופי. אומנות. 12-14.

מוסדות ציבור: השבת נכסים המאוכלסים במוסדות ציבוריים לחינוך, בריאות הציבור או התרבות מותנית בכך שהבעלים ישכיר את הנכס למוסד הציבורי לעשר שנים לפי שווי שוק, כפי שתקבע הממשלה. אומנות. 45.

ב. תהליך פיצויים

סוכנות פיצויים חדשה: החקיקה מקימה ועדה ארצית לפיצויי מקרקעין, הכפופה ללשכת ראש הממשלה. הועדה הארצית מופקדת על השלמת הליך ההשבה והפיצויים, לרבות מתן תוקף או פסילה והוראת מתן החלטות השבה ופיצויים. אומנות. 17. הועדה הארצית אמורה להחליף את הוועדה המרכזית לפיצויים. אומנות. 3. § 18

¹ החוק מבקש להגביל את הרווחים מרכישת זכויות בנכסים. רוכשי הזכויות להשבת בעל בעלות מקבלים פיצוי מופחת, שלא יעלה על 15% משווי הנכס מעל המחיר ששולם לבעל הבעלות. אומנות. (3) § 1 אומנות. 24.

קרן פיצויים חדשה: החקיקה מקימה גם קרן לאומית לאדמות חקלאיות ומקרקעין אחרים, בסמכות השיפוט של סוכנות התחומים הממלכתיים. הקרן הלאומית תורכב תחילה מקרקעות חקלאיות בבעלות המדינה שאינן כפופות להשבה בעין. ניתן להוסיף לקרן נדל"ן אחר בבעלות המדינה. לאחר ה-1 בינואר 2016 יתווספו לקרן קרקעות חקלאיות טעונות השבה שלא הוחזרו. הועדה הארצית תפרסם את שווי של כל נכס בקרן הלאומית עד 1 בינואר 2015 ותוך 30

ימים עבור כל נכס שיועבר לאחר מכן לקרן. אומנות. 20.

הערכת שווי ונקודות: כאשר גורם מקומי קובע כי אין אפשרות להשיב פיצויים, עליו לספק תיעוד למזכירות הוועדה הארצית. המזכירות תעין במסמכים ותקבע את שווי הנכס על סמך רשת הנוטריון הציבורי בתוקף למועד כניסת החוק לתוקף. אומנות. 21. לפי החוק הקודם, הערכת השווי נעשתה על פי תקני הערכה בינלאומיים. החקיקה החדשה מבטלת את אותן הוראות קודמות.

אומנות. 50. ערך הנכס יתורגם לנקודות, כאשר נקודה אחת שווה לאו רומנית אחת. הוועדה הארצית תבחן את הצעת המזכירות ותחליט סופית. אומנות. 21. על הוועדה הארצית למסור הודעה על החלטתה תוך 45 יום ממתן החלטה חיובית ו-06 יום ממתן החלטה שלילית. אומנות. 25.

שימוש בנקודות: תובעים רשאים להשתמש בנקודות לרכישת נכס מהקרן הלאומית במכירות פומביות שבועיות המתחילות ב-1 בינואר 2016. 27. מקבל הנקודות רשאי להמיר את הנקודות למזומן, אך רק לאחר המתנה של שלוש שנים (ולא לפני 1 בינואר 2017) מזומן ישולם למקבל על פני תקופה של שבע שנים. אומנות. 31. במילים אחרות, מקבל לא יקבל את מלוא הסכום אלא עשר שנים לאחר קבלת ההחלטה.

ג. תביעות פיצויים תלויות ועומדות

מקרים שאושרו בעבר: פיצויים שניתנו ואושרו על ידי ועדת הפיצויים המרכזית לפני מועד כניסת החוק לתוקף, ופסיקות בתי המשפט הסופיות עד למועד זה, ישולמו בתשלומים שנתיים על פני חמש שנים החל מיום 1 בינואר 2014. 41.

תיקים שנרשמו אך טרם אושרו: תובעים בעלי תביעות אשר נרשמו בוועדה המרכזית לפיצויים אך לא אושרו לפני תאריך כניסת החוק לתוקף, רשאים לבחור לבקש פיצויים מוועדת המקרקעין המקומית. אחרת, התיקים יועברו לוועדה הארצית לקביעת פיצויים לפי החקיקה החדשה.

אומנות. 42. תיקים אלו חייבים להתברר תוך חמש שנים ממועד כניסת החוק לתוקף. אומנות. 34.

ד. אמצעים להאצת פתרון תביעות

מועדים לתובעים: לתובעים שקיבלו הודעה שעליהם להגיש מסמכים נוספים יש 90 יום ויכולים להגיש בקשה ל-06 ימים נוספים. אומנות. 32.

מועד אחרון ליישוב תביעות: החוק קובע מועדים לגופים לאשר או לדחות תביעות בודדות. המועדים נעים בין שנה לשלוש שנים החל מה-1 בינואר, 2014 בהתאם למספר הבקשות שהוגשו לגוף. אומנות. 33.

אתגרי בית המשפט: תובעים רשאים להגיש תביעות משפטיות המערערות על הקביעות שניתנו על תביעותיהם או על אי עמידה של ישות במועדים הקבועים בחוק למתן קביעות.

אומנות. 35.

ה. אכיפה

החקיקה קובעת עונשים על הפרת החקיקה, לרבות אי עמידה בזמנים של גורמים מקומיים או מחוזיים או עמידה בהיבטים אחרים של החקיקה. בחור. 5.

III. היבטי החקיקה הדורשים תיקון

א. פיצוי מופחת באמצעות מעבר מהערכה בינלאומית

תקנים

החקיקה תפחית משמעותית את הפיצויים שניתנו לתובעים. לפני חוק זה חושבו הפיצויים לפי תקני הערכה בינלאומיים. החקיקה החדשה קובעת לחישוב הפיצויים לפי רשת הנוטריון הציבורי. רשת הנוטריון הציבורית מכילה ערכי מינימום המשמשים לחישוב עמלות נוטריון לאותה שנה. הרשת אינה מציינת את שווי השוק של הנכס. לפיכך, פיצוי שיינתן על פי החקיקה החדשה לא יהיה בהתאם לשווי השוק של הרכוש המוחרם. WJRO קורא לפרלמנט לתקן את החקיקה כדי לחזור לשימוש בתקני הערכה בינלאומיים, על מנת שהפיצוי יהיה "הוגן והולם באמת", כפי שמתבקש בהנחיות ובשיטות העבודה הטובות ביותר.

ב. כישלון לסבא בתביעות מסודרות הממתינות לפעולת הממשלה

חוסר ההגינות של חישובי הפיצויים המופחתים הוא חריף ביותר בתיקים תלויים ועומדים. תיקים שהוסדרו על ידי נציבות ההשבה המיוחדת אך טרם הסתיימו על ידי הועדה המרכזית לפיצויים, לא יסתיימו בסטנדרטים הבינלאומיים הנדרשים בעת ההסדר. רבים מהמקרים הללו המתינו להליך ההערכה להערכת סכום הפיצוי, בעוד שאחרים הוערכו אך המתינו לתואר פיצוי.

תיקים אלו עוכבו בשל הקשיים המנהליים של הממשלה ובשל החלטת הממשלה להשהות את מתן תארי הפיצויים ותשלום התארים ביום. 1.7.2010 ביום 15.3.2012 המשיכה הממשלה בהשעיה הקיימת והשעתה עוד את הערכת הפיצויים. לתשלום עבור מבנים. על פי סעיף 42 לחוק החדש, תיקים תלויים ועומדים אלה יועברו לוועדה הארצית לקביעת סכום הפיצויים, גם אם סכום הפיצויים כבר חושב לפי הנהלים הקודמים.

חישוב פיצוי חדש המבוסס על רשת הנוטריון הציבורי יקטין משמעותית את ה
פיצוי. השוואות בין השומה הקודמת של נכסים על פי סטנדרטים בינלאומיים לבין השומה החדשה על פי
רשת הנוטריון הציבורי מלמדת כי הפיצוי יקטן בשיעור של עד 65%

ההגינות מכתובה כי תיקים אלו שהמתינו לפעולה של ועדת הפיצויים המרכזית צריכים להסדיר בהתבסס
על החוק הקודם, תוך קביעת פיצויים על פי סטנדרטים בינלאומיים.

ג. עיכובים בפתרון תביעות שנרשמו בפיצוי המרכזי עמלה

גם תיקים תלויים עומדים בפני עיכובים מיותרים. סעיף 34קובע כי תיקים שכבר הוחלט על ידי הוועדה
המיוחדת להשבה ונרשמו בוועדה המרכזית לפיצויים לקביעת סכומי פיצויים לפני מועד כניסת החוק
לתוקף, יש להסדיר תוך חמש שנים. התקופה של חמש שנים היא מופרזת מכיוון שהתביעות הללו כבר היו
בשלב מתקדם. עיכוב נוסף זה אינו עומד בסטנדרט של תהליך מהיר כפי שנוסח בהצהרת טרזין ובהנחיות
ושיטות עבודה מומלצות.

יש לטפל במקרים אלו לפי סדר התייעוד ולפחות חמישית מהמקרים הללו יש לפתור בכל שנה. כמו כן, על
התובעים לקבל פיצוי עם ריבית ומותאם לאינפלציה כך שהעיכובים הנוספים בטיפול התביעות ופסיקת
הפיצויים לא יגרמו לירידת ערך נוספת של ערך הפיצויים.

ד. עיכובים בתשלום פיצויים במזומן

WJROקורא לפרלמנט לתקן את סעיף 31כדי לצמצם את תקופת ההמתנה ותקופת התשלומים לפיצוי
במזומן ולהתאים את הפיצוי המזומן לאינפלציה ולשלם ריבית כדי לפצות על העיכובים. תובע אשר בוחר
לממש נקודות במזומן, במקום רכוש, נדרש להמתין שלוש שנים נוספות. גם אז ישולם לתובע רק בתשלומים
על פני שבע שנים. בהתחשב בעיכובים בהסדר התביעות, ובגיל המתקדם והצרכים הכלכליים והרפואיים
של תובעים ניצולי שואה, דרישת עשר שנים לתשלום פיצויים אינה הוגנת כלפי תובעים. עשר השנים נופלות
בהרבה ממילוי העיקרון בהנחיות ובשיטות העבודה המומלצות לפיו "תשלום הפיצויים צריך להתבצע
באופן מיידי".

ה. מועד מצומצם לתובעים להגשת מסמכים נוספים

יש להאריך את המועד האחרון לתובעים להגשת מסמכים נוספים. סעיף 32מחייב את התובעים להגיש
את כל המסמכים הנוספים המבוקשים בתוך 90 יום. התובע יכול לבקש 60 ימים נוספים. מועד זה אינו
מביא בחשבון במידה מספקת את הזמן הדרוש לתובעים להשיג מסמכים נוספים. בנוסף, המועד מעניש

תובעים הממתינים לסוכנות ממשלתית שתספק מסמך. יש לקבוע את מגבלת הזמן למתן מסמכים כדי לשקף את הזמן שבו המסמכים נמצאים בשליטה של סוכנות ממשלתית, ולא של התובע.

ו. מכירת נכס מתמודד במכירה פומבית

סעיף 20 קובע כי כל הקרקע הזמינה להשבה שלא הוחזרה עד 1 בינואר 2016 המועד האחרון לסיום כל התביעות יהפוך לחלק מהקרקע הלאומית וימכר במכירה פומבית עבור נקודות פיצוי. נכס הנתון לתביעות השבה תלויות ועומדות בתיקי בית משפט יש לפטור מהוראה זו. אחרת, הנכס נשוא תיק תלוי ועומד עלול להימכר במכירה פומבית לבעלים לשעבר של נכסים אחרים.

ז. העברת נכסים בשימוש ציבורי מאוחר

יש לצמצם לשבע שנים את העיכוב המחייב לאפשר לתובעים מוצלחים שימוש בלתי מוגבל ברכושם שהוחזר שנכבש על ידי מוסדות ציבור. עשר השנים הקבועות בסעיף 45 הן מופרזות. החקיקה הקודמת דרשה חמש שנים בלבד, ומוסדות ציבור רבים לא דרשו חמש שנים כדי לעבור לנכסים אחרים.

WJRO-הקורא לממשלה לקבוע שכר דירה על שבעה אחוזים או יותר משווי השוק של הנכס על מנת לעמוד בדרישה בחקיקה לשכר דירה להתבסס על תעריף השוק. WJRO-המבקש מהממשלה לזרז את פרסום רשימת הבניינים לשימוש הציבורי ואת שכר הדירה עבור נכסים אלה.

ח. אי בהירות לגבי היקף הרכוש הכלול

החקיקה צריכה לציין במפורש שהיא חלה על רכוש שנתפס במהלך השואה. השפה הנוכחית המתייחסת לרכוש שהוחזר בתקופת המשטר הקומוניסטי אינה חד משמעית. יש לפרש את השפה הנוכחית כך שהיא כוללת רכוש יהודי שנתפס במהלך השואה, משום שרכוש כזה הוחזר למעשה על ידי צו מדצמבר 1944 ולאחר מכן הולאם על ידי הקומוניסטים. עם זאת, יש לתקן את החקיקה כדי לציין את "התקופה של 22 בספטמבר 1940 - 26 בספטמבר 1940 עבור רכוש בבעלות יהודית כדי להסיר את העמימות.

IV. תחומים שאינם מטופלים בחקיקה

WJRO קורא לרומניה לטפל בבעיות החשובות הבאות הקשורות להשבה שלא טופלו בחקיקה.

א רכוש חסר יורש

רומניה התחייבה להשבה או פיצוי בגין רכוש יהודי חסר יורשה בהסכם השלום, שנחתם בפרז' ב-01 בפברואר 1947. סעיף 25 של האמנה חייב את רומניה לשקם

כל רכוש שנלקח מאנשים בשל מוצאם הגזעי או דתם. מקום שבו לא התאפשר השבה, נדרשה רומניה לשלם פיצוי הוגן. סעיף שני של סעיף 25 דרשה מרומניה להעביר לקהילה היהודית את כל הרכוש חסר היורשים או הנכסים שלא נתבעו שישמשו ל"סעד ושיקום" של ניצולי השואה והקהילה היהודית. החזרת רכוש חסר יורש ולא נתבע שהיה בבעלות יהודית הייתה אמורה להתבצע תוך 12 חודשים מכניסת האמנה לתוקף ב-51 בספטמבר 1947.

צו מס' 113/1948 הסמיך את הקהילה היהודית להשתלט על כל יהודי חסר יורש בבעלות יהודית רכוש ולהשתמש ברכוש "כדי לעזור לאוכלוסייה היהודית הנזקקת". עם זאת, הצו לא יושם במלואו.

הצהרת טרזין משנת 2009 שאושרה על ידי רומניה, הכירה בחשיבות הטיפול ברכוש חסר יורש בבעלות יהודית. ההצהרה קבעה כי "המדינות המשתתפות דוחקות לעשות כל מאמץ לתקן את ההשלכות של תפיסת רכוש שלא כדין, כגון החרמות, מכירות בכפייה ומכירות בכפייה של רכוש, שהיו חלק מרדיפת האנשים והקבוצות החפים מפשע הללו, רובם המכריע מתו ללא יורש" (ההדגשה הוספה).

הצהרת טרזין ציינה כי ההכנסות מהשבה ופיצויים של רכוש חסר יורשים יכולים להועיל לניצולים נזקקים ולממן חינוך מתמשך לשואה.

ההנחיות והשיטות הטובות ביותר לשנת 2010 שאושרו על ידי רומניה, קראו למדינות לספק השבת ופיצוי של רכוש חסר יורש ורכוש שלא נתבע: "מעודדים את המדינות ליצור פתרונות להשבת ופיצוי של רכוש חסר יורש או שלא נתבע מקורבנות של רדיפה על ידי נאצים, פשיסטים ומשתפי הפעולה שלהם". כפי שציינה הצהרת טרזין, ההנחיות ושיטות העבודה המומלצות קבעו כי התמורה ממכירת רכוש חסר יורש יכולה לשמש לסיוע לניצולי שואה נזקקים, להנצחת קהילות שנחרבו ולספק חינוך לשואה.

ב. פיצויים בגין מבנים קהילתיים שנהרסו

בניגוד לחוק ההשבה ליחידים, מיעוטים דתיים ולאומיים אינם זכאים לפיצוי על מבנים שהולאמו והרסו. סתירה זו בחוקי ההשבה מזיקה במיוחד בגלל הלאמת מוסדות החינוך, הבריאות והרווחה בין השנים 1948-0591.

ג. הבהרת פרשנויות מעורפלות

הייתה אי בהירות לגבי פיצוי עבור בניין קיים כאשר המדינה בנתה תוספות לבניין. במספר מקרים ביטלו בתי המשפט את הפרשנות המצמצמת של הנציבות המיוחדת לפיצויים החלים במקרים אלו.

יש גם צורך בהבהרה נוספת כי מיעוטים דתיים ולאומיים, לרבות הקהילה היהודית, זכאית להשבה עבור נכסים ששימשו לשירות הקהילה

צרכים אך, מסיבות מנהליות או אחרות, נרשמו על שם מוסדות נפרדים. מוסדות אלה כוללים בתי ספר, בתי חולים ושירותי רווחה.

בנוסף, יש לתקן את החקיקה הקיימת כדי להבהיר כי לוועדת ההשבה המיוחדת יש סמכות לקבוע אם נכסים "שנתרם" למשטר הקומוניסטי הועברו למדינה מרצון או על סמך לחץ פוגעני. החוק הקיים מעניק לוועדה המיוחדת להשבה סמכות זו, אך בשל אי בהירות בחוק, ועדת ההשבה המיוחדת חייבה מבקשים המבקשים השבת רכוש "נתרם" לבקש מבית המשפט לבטל כל "תרומה" שנעשתה מול נוטריין ציבורי. דרישה מנהלית זו להגשת תביעה נפרדת לבית המשפט לכל תיק גורמת לעיכובים והוצאות מיותרות.

ד. הגשת תביעות חדשות

הממשלה צריכה לקבוע תקופה נוספת ליחידים להגשת תביעות להשבת רכוש פרטי. תקופת התביעות שנקבעה על פי חוק מס' - 10/2001 בתחילה שישה חודשים ולאחר מכן הוארכה פעמיים בשלושה חודשים כל אחד עד ליום 14 בפברואר - 2002 לא הייתה מספקת במיוחד עבור רומנים המתגוררים בחו"ל. מכיוון שלא נמסרה הודעה זרה אפקטיבית על תהליך התביעות, לרוב רומנים המתגוררים בחו"ל לא היו מודעים להזדמנות להגיש תביעה עד לאחר חלוף המועד.

בנוסף, על הממשלה לקבל תביעות חדשות להשבת רכוש קהילתי יהודי עבור שתי קטגוריות צרות של נכסים. ראשית, יש לאשר הגשת נכסים עם מבנים שנמכרו לאחר חקיקת חוק מס' ANRP-ה. 58/1974. פירש בתחילה את חוק ההשבה למיעוטים דתיים ולאומיים כדי להוציא את הנכסים.

בעוד פרשנות זו התהפכה מאוחר יותר, הנכסים לא נכללו מרשימת התביעות.

שנית, יש לאפשר לקהילה היהודית להגיש תביעות חדשות בגין רכוש משותף שלא נתבעו בגלל שלא היו מסמכים. הקהילה היהודית הרומנית התמודדה עם בעיות ייחודיות בזיהוי רכוש קהילתי בגלל הרס השואה. היעלמותם של מאגרי מסמכים שלמים, בשילוב עם גישה מוגבלת לארכיונים אחרים, מנעה מהקהילה היהודית להגיש תביעות מסוימות לפני המועד האחרון.

בנוסף, נכסים מסוימים השייכים לארגונים יהודיים לא היו ברישומי הקהילה מכיוון שהם ניתנו לקהילה היהודית על פי צו משנת 1949 אך הולאמו מיד. נכסים אלו זוהו רק כעת באמצעות התייעוד והמחקר של קרן קרייטטה.

ה. עיכובים שנגרמו עקב ערעורים

לפי חוק ההשבה למיעוטים דתיים ולאומיים, לרשויות המקומיות יש תמריץ לערער על החלטה המחזירה נכס לבעלים לשעבר, משום שהערעור מעכב את העברת הנכס עד שהחלטת בית המשפט שדחתה את הערעור תהיה סופית. העיכוב הזה

בדרך כלל לוקח מספר שנים, שבמהלכן הבעלים המקורי ממשיך להימנע משימוש בנכס. יש לתקן את החוק ולקבוע שאם הערעור יידחה, אזי יש לראות במועד הראשוני של החלטת הוועדה המיוחדת להשבת נכסים כמועד שבו הוחזרה הבעלות על הנכס לבעלים לשעבר. לפיכך, הבעלים לשעבר יגבה דמי שכירות עבור התקופה שבה העברת הנכס התעכבה, ועבור מוסדות ציבוריים, תקופה זו תיחשב לעיכוב של עשר שנים בהעברת הנכס שנקבע בסעיף 45 לחקיקה החדשה.

IN.

חשיבות הבטחת תאימות

WJRO מעודדת את הממשלה באופן פעיל להבטיח ציות לחקיקה ולאכוף את הוראותיה. החקיקה מסובכת ונשענת על עמידה במועדים רבים הקשורים זה בזה על ידי מספר גופים ממשלתיים מקומיים וארציים. כך למשל, בתוך חודש ממועד כניסת החקיקה לתוקף, נדרשה כל יחידה מנהלית-טריטוריאלית להקים ועדה מקומית למלאי מקרקעין. אומנות. 15. לכל ועדה מקומית יש שישה חודשים לדווח על אדמות חקלאיות ויערות הזמינים להשבתה. אומנות. 1. § 6 מרשם המקרקעין הלאומי וסוכנות הפרסום המקרקעין חייבים אז לאשר כל דו"ח ולהגיש אותו לוועדת הנדל"ן המחוזית. אומנות. 2. § 6 לאחר מכן על ועדת המקרקעין המחוזית לפרט את כל הדו"חות תוך חודש מיום קבלתם ולהעביר את הטבלה לסוכנות התחום הממלכתית ולרשות הלאומית להשבת רכוש, אשר לאחר מכן יש לה חודשיים לשנות את המצב המשפטי של כל נכס. סעיף 4-5. § 6 עיכובים בכל שלב בתהליך זה יעכבו את ההשבה. בפרט, החקיקה משעה את כל ההליכים המנהליים והצעדים המנהליים האחרים בשטחים חקלאיים ויערות עד שהוועדה המקומית תפתח את הדו"ח שלה. אומנות. 7.

כבר היו עיכובים ביישום החקיקה. בעוד שהממשלה אכן הוציאה את תקנות היישום, הממשלה טרם סיכמה את רשימת המבנים לשימוש הציבור או קבעה את דמי השכירות עבור מבנים אלה.

ועדת השרים של מועצת אירופה הכירה בחשיבות של "מעקב צמוד ומתמיד אחר יישום החוק החדש, כך שהרשויות המוסמכות יוכלו, במידת הצורך, להתערב במהירות, לרבות באמצעות צעדי חקיקה. ". ראה הודעה לעיתונות, .

מועצת אירופה, 6 ביוני, 2013 זמינה בכתובת

[https://www.internet.org/DC&BackColorInternet=F5CA75&BackColorIntranet=F5CA75&BackColorLogged=A9BACE..&Site=DC&Language=lanEnglish&Ver=original](https://www.internet.org/DC&BackColorInternet=F5CA75&BackColorIntranet=F5CA75&BackColorLogged=A9BACE..&Site=DC&Language=lanEnglish&Ver=original&Site=DC&BackColorInternet=F5CA75&BackColorIntranet=F5CA75&BackColorLogged=A9BACE..)

לאור המורכבות וההיקף של החקיקה, WJRO-הקורא לממשלת רומניה לפקח על יישום החוק ולהבטיח ציות של כל הישויות הממשלתיות הרלוונטיות. הממשלה צריכה לאכוף אי ציות מצד כל גורם ממשלתי באמצעות הסנקציות הקבועות בפרק החמישי של החוק. יחד עם התיקונים המוצעים במסמך זה,

מעורבות פעילה ומתמשכת של ממשלת רומניה נחוצה כדי להבטיח יישום מוצלח של החוק החדש.